

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2022/2023-39)

21-28 NİSAN EBELER HAFTASI (2023)

Ebelik Mesleğinin Tanımı

En eski mesleklerden biri olan ebelik, tıp alanındaki gelişmelere paralel olarak bilim ve sanatı birleştiren, etik ve insani değerler üzerine temellenen profesyonel bir sağlık mesleği haline gelmiştir. Ebe; hem bebek/fetüse hem de kadın/gebe/lohusa /anneye aynı anda hizmet eden, sağlıkları ile ilgili sorumluluk alan, aile ve toplum sağlığının korunmasında önemli rolleri olan bir sağlık çalışanıdır. Ayrıca ebe, bir ebelik eğitim programına girmeye hak kazandıktan sonra, bu programı başarıyla tamamlayarak, mesleği yerine getirmek üzere, tescili yapılan ya da kendisine yasal olarak izin verilen kişi olarak da tanımlanır. Farklı kurumların ebelik tanımları şöyledir:

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ): Gebelik sırasında doğumda ve doğumdan sonra gerekli bakım ve danışmanlığı sağlamak, normal doğumları kendi sorumluluğunda yaptırmak ve yenidoğanın bakımını yapmak üzere eğitimi tescillenmiş kişidir.

Uluslararası Ebelik Konfederasyonu (UEK): “Ebe; gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde kadınla iş birliği halinde kadına gereksinim duyduğu destek, bakım ve danışmanlığı sağlayan, kendi sorumluluğunda doğumu yaptıran, yenidoğan ve bebeğe bakım veren sorumluluk sahibi ve güvenilir bir profesyoneldir” şeklindedir. Ayrıca ebe, kadın, aile ve toplum için yaşam boyu sağlık danışmanı ve eğitimcisidir. Bu tanıma göre ebelik bakımı, koruyucu önlemler, normal doğumun desteklenmesi, anne ve çocukta risklerin taranması ve önlenmesi, tıbbi bakım ya da diğer uygun yardıma erişimin sağlanması, acil durumlarda müdahaleyi de kapsar.

Sağlık Bakanlığı: Ebe; anne ve çocuk sağlığı hizmetlerini yürüten, gebelik, doğum ve doğum sonu dönem hizmetleri sunan, doğum yaptıran, 0-6 yaş çocuk izlemleri ve aşılarını yapan, aile planlaması, kişisel temizlik kuralları, ilkyardım, bulaşıcı ve sosyal hastalıklardan korunma ve savaşla ilgili konularda birey, aile ve topluma sağlık eğitimi veren, insani ve ahlaki davranışları ile örnek olan, Bakanlık tarafından tescil edilmiş bir okuldan mezun meslek mensubudur.¹

1992 yılından bu yana 5 Mayıs, Dünya Ebeler Günü olarak kutlanmaktadır. Bu gün, ebelerin çalışmalarını onurlandırmak ve annelere ve yeni doğan bebeklerine hayati önem taşıyan bakım sağlamadaki önemi konusunda farkındalık yaratmak için kutlanmaktadır.

Ebeleri anmak ve desteklemek için bir gün kavramı, 1987 yılında Hollanda'da Uluslararası Ebelik Konfederasyonu tarafından düzenlenen bir konferansta ortaya çıkmıştır. Yanısıra, Dünya Ebelik Durumu Raporu'nun (SoWMy) yayınlanması, 5 Mayıs 2021'deki Uluslararası Ebeler Günü kutlamalarına denk gelmiştir. Raporda cinsel, üreme, anne, yenidoğan ve ergen sağlığı alanlarındaki işgücü hakkında 194 ülkeden bilgiler yer almıştır. UEK, DSÖ ve Novametrics, 2011'deki ilk baskıdan bu yana büyümeyi gösteren ve gelecekteki ilerlemenin önündeki engelleri ve zorlukları özetleyen bu raporda iş birliği yapmaktadır.

¹ [İnternet] <https://www.turkebeldernegi.org/ebelik/ebelik-tanimi/> Erişim:10.04.2023

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2022/2023-39)

Uluslararası Ebeler Gününde, ebelerin insanlığa olağanüstü katkılarını kutlanırken, güncel veriler eşliğinde ebeliğin sağlık hizmetlerinin önemli bir bileşeni olduğu vurgulanmaktadır.²

Dünyada bütün gelişmiş ülkelerde ebeler, normal gebeliklerin teşhisi ve izlemi, normal doğumları yaptırma, antenatal ve postnatal bakım, yenidoğan izlem ve bakımı, kadın, aile ve toplum sağlık eğitimi verme, belirlenen ilaçları ve gebelikte kullanılan tanı yöntemlerinin bir kısmını reçete etme yetkisine sahip olarak çalışmaktadır.³

Uluslararası ebeler konfederasyonu bu yılki Dünya Ebeler Günü temasını ‘Hep birlikte: kanıttan gerçeğe’ olarak belirlenmiştir.⁴

Türkiye’de TÜİK verilerine göre 2020 yılı itibarı ile ebe sayısı 59 040’dur⁵ ve 21-28 Nisan Ebeler Haftası olarak kutlanmaktadır. Dünya Ebeler Günü ve ülkemizde de Ebeler Haftası, bu savunuculuk çalışmasını ilerletmek için mükemmel bir fırsattır. Ebeliğin özel gününden ve haftasından hayatı destekleyen çalışmaları ve savunulan konuları tekrar gündeme taşımak için yararlanmak önemlidir.

6

² [internet] <https://nationaltoday.com/international-midwives-day/> Erişim:10.04.2023

³ [internet] <https://www.turkebeldernegi.org/ebelik/ebelik-tarihcesi/> Erişim:10.04.2023

⁴ [internet] <https://www.internationalmidwives.org/icm-events/international-day-of-the-midwife-2023.html>. Erişim:11.04.2023

⁵ [internet] <https://www.tuik.gov.tr/> Erişim:10.04.2023

⁶ [internet] <https://www.tjod.org/21-28-nisan-ebeler-haftasi-kutlu-olsun/#:~:text=21%2D28%20Nisan%20Ebeler%20Haftas%C4%B1%20Kutlu%20Olsun!> Erişim:11.04.2023